

ปักเสาไฟในที่ดินเอกชนโดยไม่ขออนุญาตอาจถูกฟ้อง !!!

โดย... ลุงเป็นธรรม

สายด่วนศาลปกครอง 1355

ส่วนที่ 1 การจัดการระบบสายไฟฟ้าอากาศ

ในช่วงสองสัปดาห์นี้มีฝนตกหนักในหลายพื้นที่ของกรุงเทพมหานครและภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย และก็เป็นธรรมดาที่เวลาเกิดฝนตกหนักก็มักจะเกิดน้ำท่วมขังรอการระบาย รวมไปถึงลมกรรโชกแรงทำให้สิ่งปลูกสร้างและอาคารบ้านเรือนต่าง ๆ ได้รับความเสียหาย

ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง ... เวลาฝนตกหนักมักเกิดปัญหากับสายไฟฟ้าและเสาไฟฟ้า ท่านผู้อ่านลองจินตนาการดูสิครับว่า ถ้าเสาไฟฟ้าเกิดหักโค่นลงมาพร้อมกับพาสายไฟฟ้าพวงใหญ่โตโอบปรลงมาพาดทับถนนหนทางเอาไว้ จะเกิดความโกลาหลขนาดไหน !! ทั้งผู้ที่ขับขี่รถยนต์พาหนะสัญจรไปมาก็ไม่สามารถใช้ทางได้ พูด่าง ๆ ก็คือ ฝนก็ตก รถก็ติด ขยับไปไหนก็ไม่ได้ ... เกิดภาวะดังที่บรรยายอย่างแน่นอน แล้วยังจะผู้คนที่อยู่อาศัยในละแวกที่ต้องใช้ไฟฟ้าจากเสาต้นที่หักโค่นอีกล่ะครับ ก็ต้องลำบากไม่มีไฟฟ้าใช้ไปชั่วคราว จนกว่าการไฟฟ้าจะส่งช่างมายกเสาขึ้นและซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ แถมคนเดินถนนก็อาจได้รับอันตรายจากไฟฟ้ารั่วได้อีก ...

สำหรับปัญหาเรื่องการปักเสาพาดสายนี้ผู้หลักผู้ใหญ่ในบ้านเมืองท่านก็ไม่ได้นิ่งนอนใจในการหาวิธีแก้ปัญหาให้กับประชาชนนะครับ อย่างในต่างประเทศ ตามเมืองใหญ่ ๆ อย่างกรุงปารีส กรุงโตเกียว หรือมหานครนิวยอร์ก ต่างก็นำสายไฟฟ้าที่พาดระโยงระยางตามท้องถนนลงไปในท่อร้อยสายเอาไว้ใต้ดินเรียบร้อยครับ ส่วนในประเทศไทย การไฟฟ้านครหลวงก็มีโครงการนำสายไฟฟ้าเหล่านั้น ซึ่งเรียกกันอย่างเป็นทางการว่า “ระบบสายไฟฟ้าอากาศ” ลงไปไว้ใต้ดิน ซึ่งเรียกว่า “ระบบสายไฟฟ้าใต้ดิน” โดยได้มีการดำเนินการไปแล้วหลายพื้นที่ เช่น เกาะรัตนโกสินทร์ ถนนราชดำเนิน และถนนสีลม แล้วก็จะดำเนินโครงการต่อไปให้ครอบคลุมพื้นที่ให้บริการของการไฟฟ้านครหลวง โดยเฉพาะตามแนวเขตรถไฟฟ้า รวมถึงย่านธุรกิจการค้าและการท่องเที่ยวต่าง ๆ ครับ

แต่พ่อแม่พี่น้องที่อยู่ในต่างจังหวัดก็อย่าน้อยอกน้อยใจกันไปนะครับ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขาก็ไม่น้อยหน้า ได้ทำโครงการเปลี่ยนระบบการจ่ายไฟฟ้าแรงสูงจากระบบสายไฟฟ้าอากาศเป็นสายไฟฟ้าใต้ดินแล้วในหลายจังหวัด เช่น เชียงใหม่ น่าน ขอนแก่น บุรีรัมย์ ภูเก็ต และกระบี่ แล้วก็ดำเนินโครงการต่อไปในอีกหลายจังหวัดครับ

ที่ลุงเป็นธรรมเล่าเรื่องระบบการจัดการสายไฟฟ้ามาเป็นคั้งเป็นแควก็เพราะอยากรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการระบบสายไฟฟ้า และวันนี้ลุงเป็นธรรมมี **อุทาหรณ์จากคดีปกครองที่เกี่ยวกับการปักเสาและพาดสายไฟฟ้าผ่านที่ดินของเอกชน**มานำเสนอแก่ท่านผู้อ่านครับ

อย่างที่กล่าวไปในตอนต้นว่าการให้บริการจ่ายกระแสไฟฟ้าที่ผ่านมา ไม่ว่าจะเป็นการไฟฟ้านครหลวงหรือการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคก็ตาม ส่วนใหญ่ก็จะใช้การจ่ายกระแสไฟผ่านระบบสายไฟฟ้าอากาศ โดยจะมีการปักเสาและพาดสายไฟฟ้าไปยังบริเวณพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อจ่ายกระแสไฟฟ้าให้แก่ผู้ใช้ไฟ ตามธรรมดาแล้วเสาไฟฟ้าก็จะปักเฉียงไปตามทางสาธารณะ แต่ในกรณีที่ไม่มีทางสาธารณะก็จำเป็นจะต้องปักเสาและพาดสายผ่านที่ดินของเอกชน ซึ่งโดยหลักการทั่วไปก็จะต้องได้รับความยินยอมจากผู้เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินแปลงนั้น

**แต่ถ้าการปักเสาพาดสายนั้นไม่ได้รับความยินยอม การไฟฟ้าซึ่งเป็นหน่วยงานผู้ดำเนินการก็อาจถูก
เจ้าของที่ดินฟ้องว่ากระทำละเมิดต่อเจ้าของที่ดินได้ครับ ... !!!**

ส่วนที่ 2 ปักเสาไฟในที่ดินเอกชนโดยไม่ขออนุญาตอาจถูกฟ้อง !!!

ข้อพิพาทในคดีนี้ก็เริ่มมาจากบริษัท ไทเกอร์ ได้ซื้อที่ดินแปลงหนึ่งในย่านภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร เมื่อปี พ.ศ. 2543 ซึ่งพบว่าบนที่ดินแปลงดังกล่าว การไฟฟ้านครหลวง ได้ทำการปักเสาพาดสายไฟฟ้าและติดตั้งอุปกรณ์อื่น ผ่านที่ดินแปลงนี้ไปสู่ที่ดินแปลงอื่น โดยไม่ได้รับความยินยอมจากบริษัท ไทเกอร์ ผู้เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ !!!

บริษัท ไทเกอร์ จึงมีหนังสือแจ้งให้การไฟฟ้านครหลวงเคลื่อนย้ายเสาไฟฟ้าและอุปกรณ์เหล่านั้นออกไป จากที่ดินของตน แต่การไฟฟ้านครหลวงกลับมีหนังสือฉบับลงวันที่ 3 มีนาคม 2552 แจ้งให้บริษัท ไทเกอร์ ต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการย้ายเสาและสายไฟฟ้าออกไปเอง เป็นเงินจำนวน 173,100 บาท

บริษัท ไทเกอร์ เห็นหนังสือฉบับนั้นก็ตกใจ ! เกรงว่าตนเองจะไม่ได้ได้รับความเป็นธรรม จึงนำคดีไปฟ้อง ต่อศาลแพ่งธนบุรี เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2553 ซึ่งการไฟฟ้านครหลวงก็ได้ต่อสู้ในเรื่องเขตอำนาจศาลว่าคดีพิพาทนี้อยู่ในเขตอำนาจ พิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง

มาถึงตรงนี้ ลุงเป็นธรรมก็ขออธิบายขยายความสักเล็กน้อยให้ท่านผู้อ่านได้เข้าใจก่อนครับว่า การไฟฟ้า นครหลวงเป็นรัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการไฟฟ้านครหลวง พ.ศ. 2501 โดยมีหน้าที่ดำเนินกิจการเกี่ยวกับ พลังงานไฟฟ้าในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งคือการปักเสาและพาดสายไฟฟ้า กระจายไปยังพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้ไฟ ซึ่งเป็นการใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ดังนั้น **การปักเสาพาดสาย ของการไฟฟ้านครหลวงจึงเป็นการกระทำของหน่วยงานทางปกครองอันมีลักษณะเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมาย** จึงเป็นคดีพิพาทอันเกิดจากการใช้อำนาจทางปกครองที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542

ศาลแพ่งธนบุรีกับศาลปกครองกลางก็มีความเห็นไปในทำนองเดียวกันว่า คดีอยู่ในอำนาจศาลปกครอง ศาลแพ่งธนบุรีจึงมีคำสั่งให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ และให้บริษัท ไทเกอร์ ดำเนินการฟ้องคดียังศาลปกครองต่อไป ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542

บริษัท ไทเกอร์ จึงยื่นฟ้องการไฟฟ้านครหลวงต่อศาลปกครองกลาง ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งให้ การไฟฟ้านครหลวงรื้อถอนเสาและสายไฟฟ้าพร้อมอุปกรณ์ทั้งหมดออกไปจากที่ดิน พร้อมทั้งชำระค่าเสียหายให้แก่ตนด้วย ...

คดีนี้จึงมีประเด็นที่น่าสนใจว่า ศาลปกครองจะรับคำฟ้องของบริษัท ไทเกอร์ไว้พิจารณาพิพากษาได้หรือไม่?

ก็อย่างที่ลุงเป็นธรรมเล่ามาละครับว่า การปักเสาพาดสายของการไฟฟ้านครหลวงเป็นการกระทำทาง ปกครองอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หากการกระทำดังกล่าวได้กระทำไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้วไปก่อให้เกิด ความเสียหายต่อบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใด ก็จะต้องถือเป็นการกระทำละเมิดอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย

ในเรื่องนี้ศาลปกครองสูงสุดท่านก็พิจารณาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วก็เห็นว่า การที่บริษัท ไทเกอร์ ฟ้องว่าการไฟฟ้านครหลวงดำเนินการปักเสาพาดสายไฟฟ้าในที่ดินของตนเพื่อส่งผ่านไปยังที่ดินแปลงอื่น ทำให้บริษัท ไทเกอร์ ได้รับความเสียหาย พร้อมทั้งขอให้การไฟฟ้านครหลวงย้ายเสาไฟฟ้าดังกล่าวออกไปและจ่ายค่าเสียหาย ให้แก่ตน อันเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (3) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองฯ

แม้คดีนี้ศาลท่านจะได้วินิจฉัยแล้วว่าคดีพิพาทดังกล่าวอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง แต่ในการพิจารณาว่าจะรับคำฟ้องไว้พิจารณาได้หรือไม่ ศาลท่านก็ต้องตรวจสอบเงื่อนไขของการฟ้องคดีปกครอง ทั้งความเป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีปกครองและระยะเวลาการฟ้องคดีปกครองร่วมด้วยครับ

เมื่อบริษัทไทเกอร์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินแปลงที่การไฟฟ้านครหลวงไปดำเนินการปักเสา พาดสายไฟฟ้าและติดตั้งอุปกรณ์อื่นผ่านไปอยู่ที่ดินแปลงอื่น บริษัทไทเกอร์จึงเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนเสียหายหรืออาจจะ เดือดร้อนหรือเสียหายจากการกระทำของการไฟฟ้านครหลวง และคำขอของบริษัทไทเกอร์ที่ขอให้การไฟฟ้านครหลวง ย้ายเสาไฟฟ้าออกไปพร้อมจ่ายค่าเสียหายเป็นคำขอที่ศาลปกครองสามารถกำหนดค่าบังคับได้ กรณีนี้บริษัทไทเกอร์ จึงเป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีนี้ต่อศาลปกครอง ตามมาตรา 42 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม ในการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง นอกจากจะต้องเป็นคดีพิพาทที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษา และผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองแล้ว ยังต้องยื่นฟ้องคดีภายในกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีอีกด้วยครับ โดยในคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย จะต้องยื่นฟ้อง ต่อศาลภายใน 1 ปี นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี พวงง่าย ๆ ก็คือ 1 ปี นับแต่วันที่มีการกระทำละเมิดและรู้ตัว ผู้ที่ต้องรับผิดชอบ หรือที่เราเรียกกันติดปากว่า “รู้เหตุรู้ตัว” แต่ต้องไม่เกิน 10 ปี นับแต่เกิดการกระทำละเมิดนั้นครับ

สำหรับเรื่องระยะเวลาการฟ้องคดี ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่า การที่การไฟฟ้านครหลวงปักเสา พาดสายไฟฟ้าและติดตั้งอุปกรณ์อื่นลงในที่ดินของบริษัทไทเกอร์โดยไม่ได้รับอนุญาต อันเป็นการกระทำละเมิดต่อบริษัท ไทเกอร์ และตราบไคที่ยังไม่มีการรื้อถอนเสาและสายไฟฟ้าตลอดจนอุปกรณ์ต่าง ๆ ออกจากที่ดินของบริษัทไทเกอร์ **ย่อมถือว่าเป็นการกระทำละเมิดต่อเนื่องตลอดมาจนถึงวันฟ้องคดี** บริษัทไทเกอร์จึงยื่นฟ้องคดีนี้ได้ตลอดตราบไคที่ยังคง มีการกระทำละเมิด และถือเป็นการฟ้องคดีภายในระยะเวลาการฟ้องคดี ตามมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองฯ

กรณีการกระทำละเมิดต่อเนื่องนี้ ศาลปกครองสูงสุดเคยอธิบายขยายความเอาไว้ว่า เป็นการกระทำละเมิด ที่ยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่องตลอดมาจนถึงวันฟ้องคดี เช่น การก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำที่รุกล้ำเข้าไปในที่ดินของเอกชน เมื่อที่ดินของเอกชนยังคงถูกรุกล้ำอยู่ตลอดเวลาและเจ้าของที่ดินยังไม่ได้ที่ดินดังกล่าวคืน จึงถือว่าเป็นการ “กระทำละเมิด ต่อเนื่อง” ตลอดมาจนถึงวันฟ้องคดี เจ้าของที่ดินมีสิทธินำคดีมาฟ้องต่อศาลได้ตลอดเวลาตราบไคที่ยังมีการรุกล้ำอยู่ โดยไม่มีอายุความ (เทียบเคียงคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 1268/2560 และคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 719/2559)

ดังนั้น ศาลปกครองจึงมีอำนาจรับคำฟ้องของบริษัทไทเกอร์ที่ขอให้การไฟฟ้านครหลวงรื้อถอนเสา และสายไฟฟ้าพร้อมอุปกรณ์ทั้งหมดออกไปจากที่ดิน พร้อมทั้งชำระค่าเสียหายให้แก่ตนไว้พิจารณาได้...

กล่าวโดยสรุป การที่หน่วยงานปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะใช้อำนาจตามกฎหมายใด ๆ ที่มี ผลกระทบต่อทรัพย์สินของประชาชนก็ย่อมต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินนั้นก่อน หากไม่ได้รับความ ยินยอมก็อาจเป็นการใช้อำนาจโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และถ้าการกระทำนั้นก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของ ทรัพย์สิน หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นก็อาจถูกฟ้องละเมิดต่อศาลปกครองได้ สำหรับการไฟฟ้าเอง แม้ภายหลังจะมีการย้ายสายไฟฟ้าลงไปไว้ที่ดิน ก็ยังต้องระมัดระวังไม่ให้กระทบต่อทรัพย์สินของเอกชน เพราะเจ้าของ ทรัพย์สินเขามีแดนกรรมสิทธิ์เหนือพื้นดินและใต้พื้นดินตามมาตรา 1335 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ด้วยครับ !!!

(ผู้สนใจศึกษารายละเอียดได้จากคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 419/2560 และสามารถสืบค้นบทความ ย้อนหลังได้ที่ www.admincourt.go.th เมนูวิชาการ เมนูย่อยอุทธรณ์จากคดีปกครอง)

ส่วนที่ 3 รัฐันระยะเวลาการฟ้องคดีละเมิด

การฟ้องคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ยื่นฟ้อง ภายใน 1 ปี นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ไม่เกิน 10 ปี นับแต่วันที่มิเหตุแห่งการฟ้องคดี ทั้งนี้ ตามมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542